VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2024-2025	17 JUNI 2025

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

- van de heer Pascal Smet, mevrouw Lotte Stoops, mevrouw Imane Belguenani, de heer Ilyas Mouani, de heer Emile Luhahi, mevrouw Celia Groothedde, de heer Stijn Bex, mevrouw Najima El Arbaoui en de heer Jan Busselen -

betreffende de steun aan het stadsproject Molenbeek for Brussels 2030

SAMENVATTEND VERSLAG

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, en Sport
door mevrouw Sonja HOYLAERTS

Hebben aan de werkzaamheden deelgenomen:
Vaste leden: de heer Mathias Vanden Borre, voorzitter, de heer Emile Luhahi
Plaatsvervangers: de heer stijn Bex, mevrouw Imane Belguenani
Toegevoegde leden: de heer Jan Busselen, de heer Benjamin Dalle, mevrouw Sonja Hoylaerts
Ander lid: de heer Pascal Smet
Verontschuldigd: mevrouw Lotte Stoops

Zie: Stuk 850 (2024-2025) – Nr.1: Voorstel van resolutie

Dames en Heren,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport besprak in haar vergadering van 17 juni 2025 het voorstel van resolutie van de heer Pascal Smet, mevrouw Lotte Stoops, mevrouw Imane Belguenani, de heer Ilyas Mouani, de heer Emile Luhahi, mevrouw Celia Groothedde, de heer Stijn Bex, mevrouw Najima El Arbaoui en de heer Jan Busselen betreffende de steun aan het stadsproject Molenbeek for Brussels 2030 - Stuk 850 (2024-2025) – Nr.1.

Mevrouw Sonja Hoylaerts wordt aangeduid als verslaggever.

1. Uiteenzetting door de heer Pascal Smet

Hoewel **de heer Pascal Smet (Vooruit.brussels)** de bespreking gisteren in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement niet kon bijwonen wegens ambtsverplichtingen in Hamburg als lid van het Comité van de Regio's, onderschrijft deze resolutie volgens hem de doelstellingen van het "Molenbeek for Brussel 2030"-project. Een gezamenlijk initiatief van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en andere partners. Samen met Leuven en Namen is Sint-Jans-Molenbeek kandidaat en heeft het de eerste selectiefase doorstaan. De tweede fase vereist de indiening van een definitief *bidbook*.

De kern van deze resolutie is het verkrijgen van duidelijke financiële garanties in het definitieve *bidbook*. Aangezien er momenteel geen volwaardige Brusselse Regering of College is, is de enige manier voor een Regering of College in lopende zaken om middelen te voorzien door middel van een machtiging van het parlement of de Raad. Deze instanties hebben de volle bevoegdheid en kunnen de Regering of het College soeverein opdrachten geven, mits er een meerderheid voor is. Deze resolutie machtigt het College om de benodigde middelen te voorzien voor de periode 2025-2031 om de uitvoering van dit project mogelijk te maken.

In deze budgettair moeilijke tijden, waarin bezuinigingen onvermijdelijk zijn en het voortbestaan van veel organisaties in de stad onder druk staat, is het cruciaal om een hoopvol en verbindend project te koesteren dat mensen perspectief biedt. "Molenbeek for Brussels 2030" heeft precies die ambitie: de diverse bevolking van de stad – ongeacht afkomst, overtuiging of leeftijd – betrekken bij een gemeenschappelijk toekomstproject dat ook na 2030 kan voortduren. Het traject op zich is al waardevol, zelfs als de titel niet wordt binnengehaald; een *"scaled-down"* project blijft dan nog steeds relevant.

De initiële begroting die door de organisatoren is voorgesteld, vraagt aanzienlijke financiële bijdragen van diverse overheden, waaronder de VGC. Wij erkennen dat het gevraagde bedrag aan de VGC niet in proportie is met haar financiële draagkracht. Er is in deze resolutie geen specifiek bedrag opgenomen om het College flexibiliteit te bieden bij het inspelen op de bijdragen van andere overheden, zoals de Cocof, de federale overheid, de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap. De financiële bijdrage van de VGC dient te passen binnen de totale financieringscontext.

Een realistisch cijfer voor de VGC, gebaseerd op de gebruikelijke verdeelsleutel (5 % van het totale projectbudget), ligt rond de 4.000.000 euro, gespreid over de periode 2025-2031:

- 2025: € 81.000
- 2026: € 121.500

- 2027: € 202.500
- 2028: € 405.000
- 2029: € 1.215.000
- 2030: € 1.620.000
- 2031: € 405.000

Deze bedragen wijken af van de cijfers die in de bijlage van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn opgenomen, gezien de verschillende schaal van de betrokken overheden. Hoewel de verantwoordelijkheid van de Cocof voor een vergelijkbare bijdrage bij henzelf ligt, achten wij het logisch dat hun bijdrage minstens gelijk is aan die van de VGC, en bij voorkeur hoger.

De resolutie vraagt het College om de nodige kredieten te voorzien met voldoende flexibiliteit, waarbij de uiteindelijke goedkeuring van de bedragen bij de Raad zal liggen.

Het project "Molenbeek for Brussels 2030" overstijgt het culturele domein en omvat ook Sport, Jeugd, Welzijn en Onderwijs. Het is een geïntegreerd project dat diverse bevoegdheidsdomeinen raakt, en het is dan ook logisch dat de financiering uit verschillende budgetten wordt gehaald.

2. Bespreking

De heer Stijn Bex (Groen) benadrukt eveneens dat het project "Molenbeek for Brussels 2030", dat streeft naar de titel van Europese Culturele Hoofdstad, de traditionele beleidsgrenzen overstijgt. Het is een unieke kans om Brussel, en in het bijzonder Sint-Jans-Molenbeek, positief in de kijker te plaatsen. Zoals door de heer Pascal Smet correct is benoemd, is dit een samenwerkingsproject dat de betrokkenheid van alle beleidsniveaus, inclusief de VGC en het College, vereist om de stad op een mooie en gastvrije manier te presenteren in aanloop naar 2030. De keuze voor Sint-Jans-Molenbeek is hierbij significant; deze gemeente, soms onterecht negatief belicht, is een bron van trots voor Brusselaars en kan als Europees cultureel middelpunt haar ware potentieel tonen.

De reeds geleverde inspanningen van mevrouw Fatima Zibouh, de heer Jan Goossens en hun team zijn veelbelovend en geven blijk van een ambitieus project. Volgens de spreker is het, ondanks de huidige uitdagende politieke en budgettaire situatie in Brussel – gekenmerkt door een Regering in lopende zaken en een gespannen financiële situatie – cruciaal om vastberaden te investeren in "Molenbeek for Brussels 2030". Deze investering is niet alleen gericht op de uitstraling van Brussel, maar biedt vooral hoop en perspectief in moeilijke tijden. We mogen ons niet laten afremmen door de huidige problemen, maar moeten juist vooruitkijken en de kracht van diversiteit benutten, zoals we die kennen van evenementen als de Zinneke Parade, maar dan op een veel grotere schaal.

Een culturele hoofdstad genereert aanzienlijke economische en sociale terugverdieneffecten**.** Hoewel concrete rendementen zoals "zeven euro per geïnvesteerde euro" moeilijk hard te maken zijn, is het onbetwistbaar dat investeringen in dit project de aantrekkingskracht van de stad vergroten, meer bezoekers trekken en daardoor de lokale economie stimuleren. Groen benadrukt de noodzaak om gezamenlijk de schouders onder dit project te zetten, ook in deze periode van lopende zaken. De vraag aan het College van de VGC is dan ook om zich voluit te engageren en de nodige financiële middelen vrij te maken. De concrete invulling hiervan zal de

komende jaren onderwerp van discussie zijn, maar de VGC moet de ambitie uitspreken om een integraal onderdeel te zijn van het succes van "Molenbeek for Brussels 2030".

Mevrouw Imane Belguenani (Open Vld) trekt haar handtekening onder het voorstel van resolutie terug. Dat doet ze in overeenstemming met het beleid van Open Vld om geen voorstellen mee in te dienen of te ondertekenen die ook door extreemlinkse of extreemrechtse partijen zijn ondertekend.

Ondanks deze formele terugtrekking, spreekt zij, als geboren en getogen Brusselaar, haar volle steun uit voor de inhoud en de ambitie van de resolutie om van Sint-Jans-Molenbeek in 2030 een culturele hoofdstad te maken. Ze bedankt eveneens het team dat zich al jaren met passie en ambitie inzet voor dit project en spreekt de hoop uit dat de beslissing in oktober positief zal uitvallen.

Het raadslid onderstreept tevens de directe en indirecte positieve gevolgen die een culturele hoofdstad teweegbrengt. Ze verwijst naar de audiovisuele sector als voorbeeld, waar elke geïnvesteerde euro een rendement van 9 euro oplevert voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Naast deze economische *return on investment* draagt cultuur ook bij aan toerisme en een verbeterde citymarketing, wat de algemene aantrekkelijkheid van de stad ten goede komt.

Wat het budget betreft, acht zij het een goede zaak dat er geen concrete cijfers zijn opgenomen. Hoewel ze heeft begrepen dat er voor 2025 al middelen zijn gevonden, moet de financiering op lange termijn nog nader worden bekeken. Het ontbreken van specifieke bedragen in de resolutie ziet zij als een verstandige zet, aangezien dit ruimte laat voor aanpassingen aan de financiële mogelijkheden in de komende jaren. Ondanks de terugtrekking van de handtekening, zal Open Vld de resolutie steunen tijdens de stemming.

De heer Jan Busselen (PVDA) opent zijn betoog met lof voor het team achter het "Molenbeek for Brussels 2030"-traject, dat zich de afgelopen drie à vier jaar onvermoeibaar heeft ingezet. Hij feliciteert hen met de succesvolle ontwikkeling van het *bidbook* en het doorstaan van twee selectierondes. Net als zijn collega's ziet hij dit project als een hoopvol initiatief dat een broodnodig tegenwicht kan bieden aan de vaak negatieve beeldvorming van Sint-Jans-Molenbeek, die soms wereldwijd resoneert.

"Molenbeek is geen hellehol," stelt de spreker stellig. Hij benadrukt de rijkdom en het enorme potentieel van Brussel op het gebied van artistieke disciplines en kunstinitiatieven. Volgens hem kan dit project de negativiteit rondom de regio doorbreken, zeker gezien de verwachting van financieel moeilijke jaren.

Tot slot uit hij zijn spijt over de terugtrekking van de handtekening van mevrouw Imane Belguenani. Hij wijst erop dat de resolutie juist breed kon worden gedragen, omdat het geen politiek geladen document betreft, maar een project dat alle Brusselaars verenigt**.** In een tijdperk waarin politieke veto's al een jaar lang stilstand veroorzaken, betreurt hij het dat de partijen nu niet gezamenlijk deze resolutie kunnen ondertekenen. Desondanks is de spreker verheugd dat Open Vld de resolutie wel zal steunen en hoopt hij dat ook de andere fracties dit zullen doen.

De heer Benjamin Dalle (cd&v) bedankt de indieners van de resolutie en spreekt, als Brusselaar en oud-inwoner van Sint-Jans-Molenbeek, zijn sterke hoop uit dat de Molenbeekse kandidatuur voor Europese Culturele Hoofdstad 2030 zal slagen. Hij erkent de enorme hoeveelheid werk die door het hele team is verricht. Hij heeft evenwel twee belangrijke zorgen.

Ten eerste is hij bezorgd over de financiering. Hij verwijst naar de budgettabellen in de resolutie van de heer Mounir Laarissi in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement en benadrukt dat de bedragen voor de VGC niet bindend zijn. Hoewel 5 e% van het totale subsidiebedrag redelijk lijkt in absolute zin, weegt dit op de begroting van een relatief kleine instelling als de VGC bijzonder zwaar. De spreker herinnert aan het antwoord van collegelid Ans Persoons in december 2024, waaruit bleek dat er slechts 50.000 euro voor 2025 was voorzien. een fractie van de voorgestelde 4 tot 4,5 miljoen euro in de tabel. De bedragen lopen op naar 729.000 euro in 2028 en meer dan 2 miljoen euro in 2030. Dit is extra zorgwekkend gezien de discussies over vermindering van dotaties aan de Gemeenschapscommissies vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en de mogelijke besparing op de VGC-dotatie door de Vlaamse overheid. Hoewel hij hoopt dat dit niet in de septemberverklaring zal worden opgenomen en dat de VGC juist op extra middelen kan rekenen, blijft 4 miljoen een aanzienlijk bedrag. Hij wijst erop dat de Cocof 80 % van de Brusselse dotaties ontvangt, terwijl de VGC slechts 20 % krijgt, wat het verschil in financiële draagkracht benadrukt. Hij dringt er daarom op aan dat het College de nodige flexibiliteit krijgt om beslissingen te nemen binnen de budgettaire mogelijkheden en dat de gepresenteerde tabel geen voorafname is op dit punt.

Zijn tweede zorg betreft de verhouding tussen private financiering en subsidiëring. Hij refereert aan de ervaring met "Brussel 2000", waar destijds een substantieel deel (ongeveer een kwart) van de middelen via private sponsoring en inkomsten werd verkregen. Hij vraagt vanuit de publieke overheden om hier voldoende aandacht aan te besteden voor "Molenbeek for Brussels 2030".

Tot slot benadrukt de spreker het belang van het concept en het draagvlak van het project. Hij vindt het cruciaal dat "Molenbeek for Brussels 2030" gedragen wordt door alle cultuurinstellingen in de stad en dat met name de instellingen van de Vlaamse en Franse Gemeenschap, inclusief de bevoegde ministers van cultuur, intensief worden betrokken. Tijdens de vorige legislatuur was de samenwerking niet optimaal. In de Vlaamse Regering moest hij regelmatig pleiten voor Vlaamse ondersteuning, ondanks een soms ongelukkig gepositioneerd Brussels initiatief. Hij uit zijn ongerustheid over de betrokkenheid van *grassroots* organisaties zoals Mima en LaVallée in Sint-Jans-Molenbeek, en stelt dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, als trekker van het initiatief, ervoor moet zorgen dat bestaande Molenbeekse en Brusselse initiatieven goed worden betrokken. Dit is essentieel om ervoor te zorgen dat "Molenbeek for Brussels 2030" een initiatief is van alle Brusselaars, gedragen door alle culturele instellingen.

Met deze twee bedenkingen sluit hij zich aan bij de steun voor het initiatief, en hoopt dat de Europese instellingen de dynamiek en het enthousiasme zullen herkennen en dat het mooie traject bekroond zal worden.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA) licht het standpunt van de N-VA toe. Hij herhaalt dat er gisteren een gedetailleerdere versie van een dergelijke resolutie besproken werd in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement.

De N-VA erkent het belang en de meerwaarde van cultuur voor Brussel en Sint-Jans-Molenbeek. Een succesvolle kandidatuur zou positieve gevolgen hebben voor de uitstraling van de stad en mogelijk ook financiële voordelen opleveren. Toch heeft hij een aantal bedenkingen.

De voornaamste zorg betreft de financiële impact. De spreker wijst op de dramatische budgettaire situatie van het Gewest, met een recente ratingverlaging en het vooruitzicht op een mogelijke nieuwe verlaging in het najaar. Dit mag niet losgezien worden van parlementaire beslissingen die financiële engagementen inhouden.

Daarnaast is er de begroting van de VGC, die met een jaarlijks bedrag van ongeveer 200 miljoen euro aanzienlijk kleiner is dan die van de Cocof of het Gewest. Een engagement van enkele miljoenen euro's, zelfs gespreid over meerdere jaren, is een zeer belangrijk engagement voor de VGC. Hij stelt dat dergelijke beslissingen niet vrijblijvend genomen kunnen worden. Hij vraagt zich af welke keuzes dan gemaakt moeten worden en welke andere noden (zoals lerarentekort of kinderopvang) hiervoor mogelijk geschrapt moeten worden. Het feit dat de VGC en de Cocof op voet van gelijkheid worden geplaatst voor een gelijke bijdrage, terwijl de verdeelsleutel 80-20 is en de VGC niet altijd het nodige respect krijgt, roept volgens de spreker eveneens vragen op over de realiteitszin van een gelijke bijdrage.

Een tweede belangrijk element is de politieke instabiliteit. Het afgelopen jaar in het Gewest werd gekenmerkt door stilstand, zelfs achteruitgang. In Sint-Jans-Molenbeek is de situatie mogelijk nog erger, met een bestuur dat van crisis naar crisis sleept. Hij verwijst naar de saga rond twee schepenen, waarvan de ene niet kon aantreden en tegen de andere een gerechtelijke procedure loopt. Deze quasi onbestuurbaarheid in Sint-Jans-Molenbeek doet twijfelen aan het vermogen van het Molenbeekse bestuur om uit deze crisis te geraken en de nodige stabiliteit te garanderen om het project te dragen en binnen te halen. Politieke instabiliteit wordt volgens hem zeker meegenomen bij de beoordeling en gunning van zo'n project.

De spreker benadrukt bovendien dat diverse culturele projecten in Sint-Jans-Molenbeek, zoals Mima en LaVallée, onder druk staan of verdwijnen door slecht beheer van de gemeente. Dit werpt de vraag op of de goede intenties, die de N-VA-fractie volledig deelt, wel effectief gerealiseerd kunnen worden.

De N-VA-fractie zal zich onthouden bij de stemming over dit voorstel. Dit is niet uit ongenegenheid voor de kandidatuur, maar vanwege te grote vraagtekens bij de effectieve realisatie, het binnenhalen van het project en de optimale besteding van de uitgetrokken financiële middelen. De spreker concludeert dat er te weinig garanties zijn, ondanks de goede intenties van alle partijen.

Raadslid Stijn Bex (Groen) bedankt alle collega's voor hun positieve woorden en merkt op dat er een grote eensgezindheid lijkt te bestaan over de bijdrage van de VGC aan het succes van “Molenbeek for Brussels 2030”, met name door de benodigde middelen te garanderen voor een positieve beslissing in september.

Hij doet een poging om de N-VA-fractie als nog te overtuigen. 2030 is een bijzonder jaar, waarin België 200 jaar bestaat. Hij verwacht dat de partij die de premier levert, wil dat dit jubileum gepaard gaat met een cultureel aanbod van formaat, zoals “Molenbeek for Brussels 2030” dat kan bieden. Hij veronderstelt dat de federale Regering hierin ook zal bijdragen. Mocht Sint-Jans- Molenbeek de titel binnenhalen, betekent dit dat Leuven het niet haalt. Dit zou volgens hem extra middelen binnen de Vlaamse Gemeenschap kunnen vrijmaken om de VGC te ondersteunen bij het succes van “Molenbeek for Brussels 2030”.

De spreker vindt het niet correct om het Molenbeekse gemeentebestuur wantrouwend te benaderen en daarom geen geld te willen besteden aan het project. Hij stelt dat de 80 miljoen

euro die alle overheden samen in het project zouden steken, niet rechtstreeks naar het Molenbeekse gemeentebestuur zal gaan. De organisatie van "Molenbeek for Brussels 2030" zal gebeuren binnen een deftig gewaarborgd verband, waarschijnlijk via een stichting, waar de nodige waarborgen voor de besteding van het geld voorzien moeten worden. Hij roept de N-VA-fractie op om mee te stemmen en zo een unanieme beslissing mogelijk te maken.

Commissievoorzitter Mathias Vanden Borre (N-VA) repliceert de vorige spreker, die er blijkbaar van uitgaat dat er in 2030 nog steeds een Vlaams-nationalistische premier zal zijn, wat een eclatante verkiezingsoverwinning voor N-VA in 2029 zou betekenen. Hij deelt deze hoop, maar pleit toch voor enige realiteitszin.

De huidige discussie heeft betrekking op een engagement voor de volgende legislatuur, wat een normale zaak is voor lange termijnplanning en visie. Echter, het feit dat het om het jaar 2030 gaat, is voor de N-VA vandaag onvoldoende om van standpunt te veranderen.

De spreker erkent dat, in het geval Sint-Jans-Molenbeek de titel van Culturele Hoofdstad van Europa daadwerkelijk binnenhaalt en andere steden afvallen, de context zou veranderen. In dat scenario zou de N-VA het standpunt opnieuw overwegen, en dan is het volgens hem logisch dat elke gemeenschap en ook het federale niveau hun deel zouden bijdragen. Gezien de huidige context en de eerder uiteengezette standpunten blijft de bezorgdheid van de N-VA over de huidige positionering van "Molenbeek for Brussels 2030" echter bestaan.

Tot slot spreekt **de heer Stijn Bex (Groen)** zijn tevredenheid uit over de openheid van de her Mathias Vanden Borre om het standpunt van de N-VA te heroverwegen wanneer een definitieve beslissing over ""Molenbeek for Brussels 2030 genomen wordt. Hij voegt eraan toe dat het feit dat men vandaag Vlaams-nationalist is, niet betekent dat dit over zes jaar nog zo zal zijn, en verwijst naar zichzelf als voorbeeld.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie betreffende de steun aan het stadsproject "Molenbeek for Brussels 2030" wordt goedgekeurd met 3 stemmen voor en 1 onthouding.

De verslaggever,
Sonja HOYLAERTS

De voorzitter,
Mathias VANDEN BORRE

TEKST AANGENOMEN DOOR COMMISSIE

De Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie,

gelet op:

- het gezamenlijke besluit (EU) nr. 445/2014 van de Raad en het Europees Parlement waarin bepaald is dat in 2030 een Belgische stad culturele hoofdstad van Europa zal zijn;
- de beslissing van 18 oktober 2016 waarin de Brusselse Hoofdstedelijke Regering aangaf Brussel te willen voordragen als culturele hoofdstad van Europa in 2030;
- de beslissing van 11 februari 2021 waarin de Brusselse Hoofdstedelijke Regering de opdrachthouders aanstelde die de taak kregen om de kandidaatstelling van Brussel als culturele hoofdstad van Europa in 2030 voor te bereiden;
- de collegebesluiten van de Vlaamse Gemeenschapscommissie van 25 november 2021, 30 maart 2023 en 28 maart 2024 houdende de subsidiëring van vzw Brussels 2030;
- de Culturele Strategie 2025-2035, zoals goedgekeurd door de Gemeenteraad van Sint-Jans-Molenbeek op 21 mei 2025;

overwegende dat:

- het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie momenteel in lopende zaken verkeert en bijgevolg niet bij machte is meerjarige financiële engagementen aan te gaan;
- het rijke culturele landschap in Brussel, en bij uitbreiding het hele middenveld, samen met de Brusselaars werkt rond het stadsproject Molenbeek 2030;
- het stadsproject Molenbeek 2030, indien verkozen, hoop en positiviteit kan brengen voor de Brusselaars in een periode waarin we een harde economische realiteit tegemoet gaan;

verzoekt het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie om:

- de nodige kredieten te voorzien om de vzw Molenbeek for Brussels 2030 financieel te ondersteunen in de periode 2026-2031 wanneer hun kandidatuur als Culturele Hoofdstad van Europa weerhouden wordt.

Pascal SMET
Lotte STOOPS
Ilyas MOUANI
Emile LUHAHI
Celia GROOTHEDDE
Stijn BEX
Najima EL ARBAOUI
Jan BUSSELEN